

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j.: MV-146720-2/ODK-2018

Obec Kobylá nad Vidnavkou
Zuzana Jochmannová, starostka
Kobylá nad Vidnavkou 53
790 65 Kobylá nad Vidnavkou
prostřednictvím datové schránky

Odpověď na dotazy

Ministerstvu vnitra, odboru veřejné správy, dozoru a kontroly, byl doručen Váš podnět, ve kterém žádáte zodpovězení několika dotazů týkajících se výkonu samostatné působnosti obce, zejména pak spojených se zasedáním zastupitelstva obce.

Níže k Vámi položeným dotazům zasíláme naše právně nezávazné stanovisko. Zároveň si Vás dovoluujeme informovat, že zdejší odbor k řadě aspektů souvisejících se samostatnou působností obcí (včetně Vámi uváděných) vydává pravidelně svá stanoviska a metodická doporučení, která jsou dostupná na internetových stránkách www.mvcr.cz/odk, v sekci Stanoviska a metodiky, jejichž výběr, týkající se zejména uvedené problematiky, Vám zároveň zasíláme v příloze k tomuto přípisu.

K Vaším dotazům uvádíme jednotlivě následující:

Ad hospodaření obce a její účetnictví

Problematika hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkoumávání je upravena zvláštním procesním režimem stanoveným zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dobrovolných hospodaření“), přičemž přezkoumávání hospodaření obcí přísluší provádět - v závislosti na volbě obce - krajskému úřadu, příp. auditorovi či auditorské společnosti. V souladu s § 4 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev

a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „kompetenční zákon“), je ústředním správním úřadem pro oblast finančního hospodaření a přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a orgánem státního dozoru nad jeho prováděním **Ministerstvo financí**.

S veškerými podněty a dotazy v této oblasti Vám tak doporučujeme se obrátit právě na tento orgán, případně na příslušný útvar krajského úřadu, v jehož gesci je provádění přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků. Ministerstvo vnitra v dané věci bohužel nemůže poskytnout žádné relevantní stanovisko. Lze toliko doplnit, že ustanovení žádného právního předpisu nebrání obci nad rámec zákona o přezkoumávání hospodaření zadat další audit hospodaření obce jako běžnou veřejnou zakázku např. specializované společnosti apod., za dodržení zákonných ustanovení dotýkajících se zadávání veřejných zakázek.

Ad kontroly prováděné kontrolním a finančním výborem zastupitelstva obce

Obecně jsou „pravomoci“ kontrolního a finančního výboru obce vyjmenovány v odst. 2 a 3 § 119 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“).

Zákon o obcích tak stanovuje jako „pravomoc“ finančního výboru:

- provádět kontrolu hospodaření** s majetkem a finančními prostředky obce,
- plnit další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.

V případě kontrolního výboru jsou jeho zákonná zmocnění následující:

- kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena,
- kontrolovat dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti,
- plnit další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.**

Jak jest patrné z výše uvedeného, výbory zastupitelstva obce mají ze zákona výslovně stanovenou pouze jednu, resp. dvě, kompetence. **K provádění jakýchkoliv dalších úkolů pak musí být výslovně pověřeny zastupitelstvem obce, ať již jejich jednotlivým stanovením průběžně, jejich stanovením konkrétním výřetem, popřípadě schválením „kontrolního plánu“.** Výbor zastupitelstva obce nemůže plnit žádné úkoly, ke kterým není zmocněn přímo ze zákona nebo usnesením zastupitelstva obce.

Je však nutno dodat, že **pokud zastupitelstvo obce svým usnesením, kterým např. schválilo kontrolní plán výboru, pověřilo tento výbor provedením**

určité kontroly, je výbor oprávněn takovou kontrolu provést, neboť jde o kontrolu, která mu byla určena výslovným usnesením zastupitelstva obce.

Doplňujeme též, že v zájmu zajištění potřebných podkladů pro realizaci zákonem založené kontrolní působnosti výboru je tento oprávněn požadovat např. předložení potřebných dokladů (pokud se vztahují k předmětu kontroly) od orgánů či zaměstnanců obce, resp. i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, a to i v případech, kdy tyto obsahují osobní údaje. Právo členů kontrolního výboru seznamovat se s osobními údaji je pak vyváжено jejich povinností mlčenlivosti a dále povinností zajistit příslušnou ochranu osobním údajům, o nichž se v rámci své kontrolní činnosti dozví. Nakládání se získanými osobními údaji podléhá ochraně stanovené zvláštními právními předpisy (např. zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, přičemž ke kontrole dodržování jeho ustanovení je povolán Úřad pro ochranu osobních údajů, který je též příslušný řešit případné stížnosti na jeho porušení).

Upozorňujeme také, že v souladu s ustanovením § 52 - § 55 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „daňový řád“), jsou oprávněné úřední osoby i správci daně vázány povinností mlčenlivosti, přičemž výjimka z této povinnosti je toliko přisouzena konkrétním orgánům veřejné moci (např. Nejvyššímu kontrolnímu úřadu, soudu apod.). Výbor zastupitelstva obce není orgánem, který by byl oprávněn provádět kontrolu správy daní. V souladu s § 52 odst. 4 daňového řádu **porušením povinnosti mlčenlivosti není zveřejnění zobrazených informací získaných při správě daní, z nichž nevyplyvá, které osoby se týkají.** Jak vyplývá z výše uvedeného, poskytnutí takovýchto informací, tedy např. údajů o pohledávkách, které jsou daní nebo poplatkem, je možné pouze v případě, že tyto budou anonymizovány, tedy z poskytnutých údajů nebude moci být dovozeno, kterého daňového subjektu (osoby) se týkají. Doplňujeme, že na případné poplatky, či jiné platby, které jsou obcí placeny na základě soukromoprávního vztahu (jakými jsou např. nájemné v obecních bytech apod.) se výše citovaná ochrana, která je dána daňovým řádem, nevztahuje, nicméně vztahuje se na ně obecná ochrana osobních údajů (viz výše).

Ač tedy nejde o vylučující ustanovení, pak kontrola hospodaření je v souladu s § 119 odst. 2 písm. a) zákona o obcích **svěřena finančnímu výboru zastupitelstva obce** (bez ohledu na její časové či obsahové aspekty). Její svěřeni kontrolnímu výboru je pak nutné pověřením zastupitelstvem obce, které by pro

předjetí případných nedorozumění mělo i stanovit její „hloubku“, tedy které aspekty hospodaření, resp. podklady mají být ke kontrole poskytnuty.

Ad pořizování audio záznamů ze zasedání zastupitelstva obce

V dané věci plně odkazujeme na naše stanovisko č. 7/2008 - Oprávnění zastupitelstva obce zakázat pořizování zvukových a obrazových záznamů ze svého zasedání, které je přílohou tohoto dopisu.

Ad jednací řád zastupitelstva obce

Jednací řád zastupitelstva obce není obecně závazným právním předpisem, ale toliko „vnitřním“ předpisem obce. Jeho porušení tak není porušením zákona o obcích, pokud nejde o povinnosti stanovené přímo zákonem o obcích. Jednací řád zastupitelstva obce je přijímán usnesením zastupitelstva obce a jako u každého usnesení zastupitelstva obce je pak kontrolou jeho dodržování ze zákona o obcích (srov. výše) **pověřen kontrolní výbor zastupitelstva obce**, který svá zjištění následně postupuje právě zastupitelstvu obce, které je oprávněno ve věci zaujmout postoj.

Podotýkáme též k věci, že pokud zastupitelstvo obce schválilo v jednáních řádu určitý postup související se zasedáním zastupitelstva obce (např. i předkládání či úpravu předložených podkladů apod.) a následně není postupováno v souladu s pravidly přijatými v jednáních řádu, **nemá tato okolnost sama o sobě vliv na zákonnost takového postupu**, ani na případná rozhodnutí přijatá (či nepřijatá) na základě takového postupu, neboť v tomto případě se jedná o porušení vnitřních pravidel jednání zastupitelstva obce. Výše uvedenému pak svědčí i soudní judikatura, předně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. února 2012, č. j. 7 Ao 5/2011 - 100: „Jednací řád, přijatý na základě § 96 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále též obecní zřízení), **představuje vnitřní (interní) dokument zastupitelstva**, který by měl zastupitelstvu pomoci předem vyřešit některé procesní otázky zasedání; **pokud zastupitelstvo postupuje v konkrétním případě v rozporu s jednáním řádem, ale v souladu s pravidly stanovenými v obecním zřízení, nepůsobuje porušení jednacího řádu nezákonnost přijatého rozhodnutí a není to důvod pro zasažení státu**“).

Ad náležitosti zápisu ze zasedání zastupitelstva obce

Povinné náležitosti zápisu ze zasedání zastupitelstva obce určuje § 95 odst. 1 zákona o obcích, přičemž těmito jsou počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Tento zápis pak následně musí být

opatření podpisem starosty nebo místostarosty a určenými ověřovateli a pořízen do 10 dnů po skončení zasedání, aby mohl být uložen na obecním úřadě k nahlédnutí.

Jak jest patrné ze zákonné úpravy, **žádné další požadavky právní řád na obsah zápisů ze zasedání zastupitelstev obcí neklade**, přičemž však připouští (resp. výslovně neodmítá) možnost, aby obec na základě vlastního uvážení obsah těchto zápisů rozšířila (ať již o doslovný přepis průběhu, diskuze, jmenování členů a pod.), přičemž tyto úpravy (nad rámec zákonných požadavků) jsou v **gesci samostatného zastupitelstva obce**, které tak nejčastěji stanovuje prostřednictvím právé svého jednacího řádu, k jehož vydání je zmocněno § 96 zákona o obcích. Zastupitelstvo obce je v každém případě, jakožto nejvyšší orgán obce v samostatné působnosti, suverénním ve věci výsledné podoby zápisu z jeho zasedání, přičemž jedinou zákonnou podmínkou pro jeho obsah je zachování výše uvedených požadavků zákona o obcích.

Doslovný přepis průběhu zasedání (resp. všech diskusních příspěvků „slovo od slova“) **není povinnou náležitostí zápisu stanovenou zákonem**, přičemž o jeho uvedení však může rozhodnout právě zastupitelstvo obce.

Ad předkládání návrhů na projednání zastupitelstvem obce v jeho průběhu

K předkládání návrhů na projednání zastupitelstvem obce v jeho průběhu je dle § 82 písm. a) zákona o obcích, cit. „**člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce právo ... předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání**“ nadán pouze člen zastupitelstva obce. Jedná se o situaci, kdy člen zastupitelstva obce výslovně navrhuje bod, který má být projednán zastupitelstvem obce (tzn. zařazen na jeho program) a takový návrh musí být předložen zastupitelstvu obce k rozhodnutí /srov. § 94 odst. 2) zákona o obcích, cit. „**o zařazení návrhů přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva obce na program jeho jednání rozhodne zastupitelstvo obce**“, které s konečnou platností rozhodne, zda daný návrh na program jednání zařadí a vysloví tak vůli jej projednat, či nikoliv.

Toto právo však **nelze zaměňovat např. za právo jednotlivých členů zastupitelstva obce úkolovat jiné orgány obce**, např. starostu obce. Takové právo svědčí **výhradně zastupitelstvu jako celku** (§ 83 odst. 1 zákona o obcích).

Ad požadování informací ze strany členů zastupitelstva obce a občanů obce

Právo na informace členů zastupitelstev obcí je v zákoně o obcích upraveno v § 82 písm. c) tohoto právního předpisu, dle kterého **člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního**

úřadu, jakož i od zaměstnanců právníků osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději **do 30 dnů**. Částečně je tolo oprávnění zakotveno také v § 82 písm. b) zákona o obcích, dle kterého má člen zastupitelstva obce při výkonu své funkce právo vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právníků osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů, kdy tyto dotazy mohou mít také povahu žádosti o informace.

Jak vyplývá z výše uvedených ustanovení zákona o obcích, je **povinností adresátů těchto podnětů podat žadatelům odpověď na jejich podněty do 30 dnů od obdržení žádosti**.

Zákon o obcích však již neobsahuje další procesní úpravu stanovující pravidla pro poskytování informací na základě těchto ustanovení, ani případnou možnost ochrany proti neposkytnutí požadovaných informací. Z tohoto důvodu, jak vyplývá z judikatury (bliže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. února 2013, č. j. 8 Aps 5/2012-47), se na proces poskytování těchto informací vztahují procesní pravidla upravující proces poskytování informací, včetně možnosti využití opravných prostředků, dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**InfZ**“). Dle ustanovení § 20 InfZ a § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je **nadřízeným orgánem obcí při poskytování informací dle InfZ krajský úřad**.

Zákon o obcích v žádném svém ustanovení pak **nesvětuje občanům obce (ani jiným osobám) právo vznášet na zasedání zastupitelstva obce dotazy vůči jeho jednotlivým členům**, ale toliko vyjádřit svá stanoviska k projednávaným věcem, a tudíž ani **povinnost těchto jednotlivých členů zastupitelstva obce na takto vznesené dotazy odpovídat**. Chce-li občan vznést dotaz vůči některému z orgánů obce (kterým je například starosta obce, ale nikoliv právě člen zastupitelstva obce sám o sobě), je třeba využít zmocnění dle § 16 odst. 2 písm. g) zákona o obcích, popřípadě žádat poskytnutí informací dle právní úpravy InfZ.

Je tak třeba shrnout, že zákon o obcích **neukládá povinnost** (být tomu na druhou stranu nebrání) na jakékoli dotazy, žádosti apod. vznesené vůči orgánům obce ústně, odpovídat okamžitě, bez ohledu na to, zda jsou vzneseny první či opakovaně. Pokud by se jednalo např. o žádosti dle některého z výše uvedených

právních předpisů, je třeba tyto řešit postupy, které jsou těmito předpisy určeny (bliže viz příložené metodické materiály).

Věříme, že námi poskytnuté informace a materiály napomohou k objasnění dané problematiky ve vztahu k samostatné působnosti obcí.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru

Vyřizuje: Ing. Tomáš Trška
tel. č.: 974 816 455
e-mail: odbordk@mvr.cz

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR DOZORU A KONTROL Y VEŘEJNÉ SPRÁVY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

4

Informování obce o své činnosti
a participace občanů obce
na územní samosprávě

podle právního stavu
k 1. listopadu 2009

je v souladu s Ústavou ČR spravována samostatně zastupitelstvem obce, voleným občany obce, pak nelze pohlízet na oprávnění občanů obce vystupovat aktivně na jednání zastupitelstva obce jako na pouhou formalitu. Z toho důvodu, nemá-li být podíl občanů na správě obce formální, je potřebné v jednání zastupitelstva obce stanovit takový postup, dle kterého občané obce (veřejnost) budou moci vyjádřit svá stanoviska k projednávaným bodům programu zásadně ještě před konečným hlasováním (rozhodnutím). Pokud by jejich vystoupení byla jedním z bodů jednání až na dobu po přijetí příslušných usnesení (rozhodnutí), bylo by nutno v tom spatřovat nepochopení samotných ústavních principů územní samosprávy a svým způsobem i pohrdání těmi, kteří členy zastupitelstva zvolili do jejich funkcí.

DOTAZY A ODPOVĚDI:

1) Za jakých podmínek může občan obce realizovat své právo vyjádřit na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednáním řádem svá stanoviska k projednávaným věcem (§ 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích)?

Toto právo je dáno přímo zákonem, zákon toto právo přímo zakládá. Z textu zákona i z podstaty tohoto práva lze dovodit určité minimální požadavky, které musí zastupitelstvo obce i jeho jednací řád respektovat, aby nedošlo k jeho porušení, či nepřipustnému omezení.

Občanovi obce musí být dána možnost vyjádřit se k věci aktuálně projednávané, tzn., že ji musí mít dříve, než je přijato příslušné usnesení, resp. dříve, než je věc definitivně vyřízena. Požadavkem zákona přitom je, aby občan mohl vyjádřit své stanovisko při projednávání každého bodu (v rámci diskuse k projednávanému bodu, např. po rozpravě členů zastupitelstva před schvalováním usnesení). Na druhou stranu je povinností občana obce hovořit k projednávané věci, tzn. pouze k aktuálně projednávanému bodu jednání. Hovoří-li občan obce o záležitostech, které nejsou předmětem daného bodu jednání (jeho vyjádření nemá žádnou věcnou souvztažnost k projednávanému bodu), nebude se již jednat o realizaci práva podle § 16 odst. 2 písm. c) a z tohoto důvodu by bylo možno občanovi i odejmout slovo. V jednání řádu lze také omezit, nikoli však zamezit, toto právo, např. stanovením maximálního počtu vystoupení občana k projednávanému bodu či stanovením přiměřené délky příspěvku.

2) Je občan obce oprávněn vyjádřit stanovisko k návrhu „programu zasedání“ zastupitelstva obce?

Občan obce je oprávněn na základě § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích, vyjádřit své stanovisko k jakékoli projednávané věci (bez ohledu na to, zda k ní bude přijímáno usnesení či zda jde jen o „informaci členům zastupitelstva“), tedy včetně návrhu „programu zasedání“.

3) Může občan obce požadovat zařazení určitého bodu na program probíhajícího zasedání zastupitelstva obce?

Občan obce nemůže sám závazně podávat návrh na zařazení nového bodu na program právě probíhajícího zasedání zastupitelstva obce (např. požadavkem na doplnění programu zasedání). Takové právo občana obce nevyplyvá ani z ustanovení § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích, ani z ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích. Právo navrhnout zařazení

dalších bodů na program probíhajícího zasedání totiž přísluší pouze osobám uvedeným v § 94 odst. 1, což vyplývá ze spojení tohoto ustanovení s § 94 odst. 2 zákona o obcích. Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání zastupitelstva obce mají tak pouze jeho členové, rada obce a výbory.

Zákon o obcích stanoví ve svém § 16 odst. 2 písm. f), že je-li žádost o projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce, podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů. V takovém případě má oslovený orgán obce povinnost se danou záležitostí věcně zabývat a tudíž ji zařadit na program svého jednání.

4) Musí být právo občana obce realizovat své právo vyjádřit na zasedání zastupitelstva obce (§ 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích) upraveno v jednání řádu zastupitelstva obce?

Jednací řád, který upravuje podrobnosti o jednání zastupitelstva, by měl s ohledem na § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích mj. blíže konkretizovat právo občana obce vyjádřit své stanovisko. Jednací řád sice může stanovit bližší podrobnosti pro jeho uplatňování, samotná existence a možnost realizace tohoto práva však není podmíněna „provedením“ v jednání řádu zastupitelstva obce.

Navíc bližší podmínky stanovené jednáním řádem mohou výkon tohoto práva pouze přiměřeným způsobem „usměrnit“, nemohou jej však zcela vyloučit či stanovit taková omezení, která by jeho výkon de facto znemožnila (např. nelze omezit délku vystoupení občana pouze na 30 vteřin). Kromě úpravy procedurálních otázek (např. způsobu udělování slova, přihlašování do diskuse, pořadí vystupujících atp.) bude přípustné i omezení délky vystoupení každého občana obce k jednotlivému bodu (tato doba přitom musí být dostatečná k tomu, aby občan obce mohl své právo vůbec uplatnit). Jednací řád může rovněž upravit oprávnění předseda jeho odejmout občanovi obce slovo, pokud nebude hovořit k projednávané věci či pokud překročí stanovený časový limit (v těchto případech by zřejmě bylo přípustné slovo odejmout, i pokud by jednací řád takovou možnost výslovně neupravil, neboť občan obce zde pokračuje rozsah svého práva a odejmutí slova by proto mohlo být chápáno jako opatření nutné k řádnému průběhu zasedání).

I když tedy jednací řád výkon uvedeného práva žádným způsobem neupraví, nebude jej možno z tohoto důvodu považovat za odporující zákonu, neboť právo občana obce existuje přímo ze zákona (je tedy zcela na rozhodnutí zastupitelstva obce, zda možností toto právo blížeji regulovat využije či nikoli). Pokud jednací řád žádné podrobnosti neupravuje, platí, že je povinností zastupitelstva umožnit občanovi obce vyjádřit se v rámci projednávání každého bodu před přijetím rozhodnutí (případný časový limit by zastupitelstvo zřejmě mohlo, není-li stanoven přímo v jednání řádu, usnést *ad hoc*, tedy jako přímou reakci na konkrétní požadavek občana obce využít právo vyjádřit se).

5) Jaké jsou možnosti právního zastoupení při výkonu práva občana obce podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích?

Jelikož zákon uvedenou možnost výslovně nezakazuje, lze takové svěřené považovat za přípustné (doporučíme však, aby příslušné pověření bylo dostatečně konkrétní a jedno-

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR DOZORU A KONTROLY VEŘEJNÉ SPRÁVY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

9

Nejčastější nedostatky při výkonu
samostatné působnosti obcí

podle právního stavu
k 1. 1. 2013

POZOR!

Pokud se dále v textu uvádí pojem „občan obce“, jde o širší pojetí všech „právem dotčených osob“ dle ustanovení § 16 odst. 1 a 3, § 17 a § 36 zákona o obcích.

A. V praxi se lze setkat zejména s následujícími pochybeními:

- osobě vlastníci na území obce nemovitost nebylo přiznáno právo občana obce tím, že jí není umožněno vyjádřit se na zasedání zastupitelstva obce k projednávané věci,
- podání osoby vlastníci na území obce nemovitost nebyla řádně vyřízena, tj. nebyla vyřízena způsobem a ve lhůtě dle ustanovení § 16 odst. 2 písm. f) či g) zákona o obcích,

B. Důsledky porušení zákona

Důsledky shora citovaných ustanovení zákona se projeví porušením práva občana obce s vyjádřením porušení konkrétního ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) až g). Tomuto tématu jsou věnovány následující kapitoly III/2 až III/4 a doporučuje se věnovat jim velkou pozornost.

C. Doporučená opatření ke zjednatí nápravy

Doporučená opatření ke zjednatí nápravy jsou uvedena v závěru celé kapitoly.

III.2 Práva občana obce v průběhu zasedání zastupitelstva obce [porušování § 16 odst. 2 písm. c) a d)]

Dle § 16 odst. 2 písm. c) a d) zákona o obcích má občan obce právo

- vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
- vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce.

A. V praxi se lze setkat zejména s následujícími pochybeními:

Základními formami porušování tohoto ustanovení zákona o obcích, a to buď **jednacím řádem** nebo **řídícím zasedání** zastupitelstva obce jsou:

- občanovi obce je dána možnost vyjádřit se teprve poté, co je přijato příslušné usnesení (diskuze je zařazována na závěr zasedání zastupitelstva, ačkoliv o jednotlivých bodech programu je hlasováno vždy po jejich projednání).

- do programu zasedání zastupitelstva obce je zařazen jeden bod určený k vyjádření občanů obce souhrnně ke všem navrhovaným bodům programu před jejich samotným projednáním, ale v rámci dalšího projednávání jednotlivých bodů již občanovi možnost vyjádřit stanovisko není dána,

- občanovi obce bylo zamezeno vyjádřit v průběhu zasedání zastupitelstva obce své stanovisko k projednávaným věcem,
- občanovi obce nebylo umožněno vyjádřit své stanovisko ke konkrétnímu bodu schváleného programu zasedání zastupitelstva obce (v rámci jeho projednávání před hlasováním zastupitelstva obce o návrhu usnesení),
- občanovi obce nebylo umožněno vyjádřit své stanovisko k návrhu rozpočtu obce (k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok) ústně na zasedání zastupitelstva obce.

Poznámka: Porušením zákona by rovněž bylo, kdyby občanovi nebylo umožněno vyjádřit se ve stanovené lhůtě k návrhu rozpočtu obce nebo k závěrečnému účtu za uplynulý kalendářní rok písemně, to však přichází v úvahu zcela ojediněle.

Obec zařazuje na závěr programu každého zasedání zastupitelstva obce samostatný bod s označením „Diskuze“ a jen v rámci tohoto bodu umožňuje přítomným občanům vyjádřit se k projednávaným věcem, eventuálně přednést další návrhy, připomínky a dotazy k aktuálním záležitostem samosprávy příslušné obce, ačkoliv zastupitelstvo obce o projednávaných bodech již v průběhu zasedání rozhodlo.

Obec umožňuje občanům vyjádřit v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem (včetně návrhu rozpočtu obce a závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok) už v průběhu zasedání zastupitelstva a před hlasováním přítomných členů zastupitelstva obce o návrhu usnesení. Současně obec zařazuje na program každého zasedání zastupitelstva obce samostatný bod „Návrhy, připomínky a dotazy občanů“ (nad rámec schváleného programu), v němž umožní vzájemnou diskuzi k dalším aktuálním tématům z pohledu občanů. I v rámci tohoto bodu může zastupitelstvo obce přijmout potřebná usnesení k dalším aktuálním otázkám nad rámec původního programu.

B. Nejčastější příčiny a důsledky porušení zákona

Občan obce má právo vyjadřovat svá stanoviska k projednávaným věcem, tedy v průběhu samotného procesu rozhodování o předložené otázce, před přijetím konečného usnesení, neboť smyslem je umožnit občanům obce ovlivnit svými argumenty rozhodování zastupitelstva obce a podílet se tak na správě věcí veřejných.